

אורות פלא

אורות פלא

מתורתו של רבינו אליעזר פאפא זי"ע, מר"ס "פלא יועץ"
לקט דרושים ומאמרי מוסר, שנלקטו מתוך ספריו

פרשת במדבר תשפ"ה

ואלה תולדות אהרן ומשה ביום דבר יהוה את משה בהר סיני. (ג א)

ואינו מזכיר אלא בני אהרן, ונקראו תולדות משה לפי שלמדן תורה. מלמד שכל המלמד את בן חברו תורה מעלה עליו הכתוב כאלו ילדו. (רש"י)
אמר ריש לקיש, כל המלמד את בן חברו תורה, מעלה עליו הכתוב כאלו עשהו. רבי אלעזר אומר, כאלו עשה לדברי תורה. (סנהדרין צט:)

כמה צנחות צנחו חכמינו זכרונם לברכה על התורה, וזו מצות הבן על האב, שאם אין האב זוכה לבן בתורה בגופו ובממונו, נשאר הבן עני מן התורה וכל ימי עני רעים. והן אמת כי יאמר האומר תינתן מאן דאפשר לה שהוא תלמיד חכם או שהוא עשיר, אבל מה יעשה הבן שאין אביו חכם ולא עשיר. אי לזאת אמינא דהא ודאי חיובא רמיא - אי לזאת אומר שהרי ודאי החיוב

מוטל על כל קהל מישראל לבקש מנוח ולזהר בבני עניים שמהם תצא תורה, ויבא בסף יבא זהב למצוא דבר כזה, ואם אין באותה העיר מי שיחזיק במצוה זו, הדרא חיובא על האב הלוך ילך ובכה אצל כל תלמיד חכם ויגיד צערו אולי ירחמו, או ילך מעיר לעיר וממדינה למדינה עד שימצא מרוע לנפש בנו ולימטי הנאה לנפשיה, ולא יחוש על טרחתו, כי הכל באין נגד אהבת התורה ואהבת השם יתברך, וכבר פרשו חכמינו זכרונם לברכה (עירובין נה.) לקרא דכתיב "לא בשמים היא" (דברים ל, יב), שאם היתה בשמים היית צריך לרדף אחריה.

מה נאמר ואין הפה יכולה לדבר אחד מני אלה ממעלת התורה, ועד כמה צריך לטרח לזכות לתורה לו ולזרעו ולבן חברו, אין לנו אלא להפיל תחנתנו לפני ה' שיטע בלבנו אהבתו ואהבת תורתו ומצותיו, ואז אם יטרח טרחה גדולה כמה ימים ושנים יהיו בעיניו כמים אחדים באהבתו אותה.

והנה טבע הוא באנוש להשתדל על עצמו ועל בניו, אבל בן חברו ראיתי בני עליה והנם מועטים שישתדלו על בני חבריהם בבניהם, ומעט משא ממן חברו יכבד עליו כמשא כבד ויפרק עלו. ולא זה דרך ישרה, דהא כתיב "ואהבת לרעך כמוך" (ויקרא יט, יח), ואמר רבי עקיבא זה כלל גדול בתורה (ב"ר כד, ז), וכשם שאדם חפץ שאם הוא לא יוכל להשתדל על בנו, שישתדלו אחרים עליו בכל בחם, ועל יסבלו ולא יבלו, כך יעשה לבן חברו.

ומה גם למי שאין לו אב, יציר בדעתו אם הוא היה באותו עולם סובל ענשים קשים, מה מאד היה חפץ שישתדלו על בנו לגדלו על התורה למען ינוח מהענשים ויזכה למנוחות כמבאר במדרשים, כך יעשה לבן חברו כאלו

אביו צועק בפניו בקול מר חנוני חנוני. ועוד בה, שהמעמיק לעשות מעשיו לשם שמים, לא יבחין בין בנו לבן חברו, שעקר הכל כדי להרבות פעלים לתורה לעשות נחת רוח ליוצרנו, מה לי בנו מה לי חברו, ולפס צערא אנרא, ארד ימים ושנות חיים ושלום יסיפו לו, ומעשה דרבי פרידא (עירובין נד:) יזכיה, זהו בעולם הזה, ויירש טובה וברכה לחיי העולם הבא.

משפחת בני קהת יחנו על ירך המשכן תימנה. (ג כט)

וסמוכין להם דגל ראובן החונים תימנה, אוי לרשע ואוי לשבנו, לכך לקו מהם דתן ואבירם ומאמרים וחכמים איש עם קרח ועדתו, שנמשכו עמהם במחלוקתם. (רש"י)

אמר אביו, אוי לרשע - אוי לשבנו, טוב לצדיק - טוב לשבנו. (סוכה

נז:) הנה כי בן השומר בית או המשפיר, יפן אל השכן הטוב ולא אל בצע פספס, כי בשכן רע יותר ממה שהוא משתפר - הוא מפסיד, ובשכן טוב יותר ממה שהוא מפסיד - הוא משתפר, כי אין ערך למה שהוא מפסיד בשכן רע, ולמה שמשתפר בשכן הטוב.

תנינן (אבות א ז) אל תתחבר לרשע, וכתוב (דהי"ב כ, לז): כהתחברך לרשע פריץ ה' את מעשיה. הנה כי בן, הבא להשתתף עם חבר יבחר לו חבר טוב נאמן ירא אלקים וסר מרע, דמלבד שאם הוא איש רע, יגזל

ממנו ויבא עליו בעקיפין ועלילות דברים ויאכל את כספו. ועוד בה למיחש בעי, דילקא מפקיד דינא עליה - ועוד צריך לחשש שמא שורה הדין על הרשע, ובחדי הוצא לקי ברבא - קוץ הגדל אצל הכרוב, כשבא לעקרו פעמים שנעקר הכרוב עמו ונמצא לוקה בשבילו, כלומר שכני רשע לוקין עמו - (רש"י, ב"ק צב.), וכדאי הוא לענש על עברו על דברי קבלה ודברי סופרים בהתחברו לרשע, ומי גרם לצדיקים שיתחברו עם הרשעים? ממונם, לפיכך ממונם אבד (סנהדרין קיב.).

וכן אל יתחבר עם איש דריע מזליה - [שמזלו רע], אלא יבחר איש דבריא מזליה - [שמזלו טוב] והשעה משחקת לו, כי טוב להתחבר עם איש שהשעה משחקת לו אפלו לשא ולתן עמו, כי נכסיו מסגלים להניח ברכה בכל מקום שהם, כמו שאמרו על איוב שכל הנוטל פרוטה מאיוב - מתברך (פסחים קיב.), אך בתנאי שיהא איש טוב, כי אשר בתורת ה' חפצו כל אשר יעשה יצלחה, לא בן הרשעים, ואמרינן לה לרשיעא: לא מעוקציד ולא מדובשיד - ואומרים לרשע איננו חפצים בך לא מעוקציד ולא מדובשיד.

טוב להתחבר עם איש שהשעה

משחקת לו אפלו לשא ולתן עמו, כי

נכסיו מסגלים להניח ברכה בכל מקום

שהם, כמו שאמרו על איוב שכל הנוטל

פרוטה מאיוב - מתברך (פסחים קיב.).

עצרת הוא חג קדוש מאד, אשר בו קדשנו השם יתברך בתורתו ומצותיו ובחר בנו מכל העמים להיות לו לעם סגולה, ואי לאו האי יומא דקא גרם, כסדם היינו לעמרה דמינו וחסות שמים וארץ לא נתקמו, באפן שראוי לשמח ביום הזה. ואי אפשר שלא לשמח, כי טוב לנו טובת התורה והמצוות מכל טובות העולם הזה ומכל חיי העולם הבא. וקריאת התורה בליל עצרת בסדר המתקן מרבנו האר"י ז"ל היא נפלאה ועושה רשם למעלה, קשויטין אל השכינה. אשרי ילוד

”

אשה שזכה לכך אשר מלך העולם אים ונורא, מלך גדול אשר לגדלתו אין חקר, המשילו במעשי ידיו, ורוכב שמים בעזרו, וישראל עושה חיל ומוסיף כח בפמליא של מעלה, על זאת יגל יעקב ישמח ישראל בעושייו יעלו חסידים בקבוד ויהיו רק עסוקים בסדר הלמוד כל הלילה, אל דמי להם, בשפה ברורה ביראה ואהבה ושמחה רבה יותר ויותר ממוצא שלל רב, בתת לב מה נעשה בשמים ממעל על ידינו, ומה הימים האלו ומה הגיע אלינו. ובכן עושה אלה הנח שברו אתו, בני סמיכי וחי' אריכי ומזוני רוחי - בגנים נסמכים להוראה חיים ארבים ומזונות ברוח] כמו שכתוב בזהר הקדוש (פרשת אמור דף צח.). ולפי גדל השכר, שממנו נדע שעושה נחת רוח גדול למעלה, לו בכח יגבר איש להעביר שנה מעיניו ולהיות ער כל הלילה, ובלבד שלא

“

אשרי ילוד אשרי ילוד אשר מלך העולם אים ונורא, מלך גדול אשר לגדלתו אין חקר, המשילו במעשי ידיו, ורוכב שמים בעזרו, וישראל עושה חיל ומוסיף כח בפמליא של מעלה, על זאת יגל יעקב ישמח ישראל בעושייו יעלו חסידים בקבוד ויהיו רק עסוקים בסדר הלמוד כל הלילה, אל דמי להם, בשפה ברורה ביראה ואהבה ושמחה רבה יותר ויותר ממוצא שלל רב, בתת לב מה נעשה בשמים ממעל על ידינו, ומה הימים האלו ומה הגיע אלינו. ובכן עושה אלה הנח שברו אתו, בני סמיכי וחי' אריכי ומזוני רוחי - בגנים נסמכים להוראה חיים ארבים ומזונות ברוח] כמו שכתוב בזהר הקדוש (פרשת אמור דף צח.). ולפי גדל השכר, שממנו נדע שעושה נחת רוח גדול למעלה, לו בכח יגבר איש להעביר שנה מעיניו ולהיות ער כל הלילה, ובלבד שלא

יהא יושב ובטל או מדבר דברים בטלים או אסורים עם המעלה עשן בפיו, כי עושה אלה, השנה הנאה להם והנאה לעולם, אבל עבדי ה' העומדים בבית ה' בלילה הזה לה' צריכים להיות עוסקים בתורה כל הלילה בלי הפסק, ולפס צערא אנרא, והוא תקון גדול לפגם הראות שפגם בראותו ראיות אסורות, כגון נשים ואילילים, ועל אשר פגם בכמה לילות, עמל וכעס שהיה נעור להכעיס את בוראו בשחוק וקלות ראש וכהנה רעות.

והכל הולך אחר החתום שיתגבר כארי להיות ער בשעת קריאת שמע ותפלה, שאם לא יוכל עמה יותר טוב שינוח מעט בלילה, או ישכב כל הלילה, ולא יקרא קריאת שמע ותפלה כשהוא מנמנם. ויאחז צדיק ארחות צדיקים לטבל במקוה טהרה באשמרת הבקר כי סודה רם ונשא וקונה הארה וקדשה וטהרה לנפשו.

ואחר התפלה יאכל משמנים וישתה ממתקים כפי כחו לכבוד היום כי קדוש הוא, והכל מודים בו דבעינן נמי לכס (פסחים סח:). ואחר שינוח מעט יחזר ללמודו, כי חביבה תורה ובפרט בשעתה ביום נתינתה. ומה טוב, דבר בעתו, לשפך נפשו במים האלה ובזמן הזה שיזכה הוא ובניו לכתרה של תורה, ללמוד וללמד לשמור ולעשות.

סדר היום

הכולל הלכות והנהגות ישרות ערוכות על הסדר על עניני התפילה וכוונותיה סדר אכילה, סדר משא ומתן וסדר הנהגת יום השבת מלוקטים ומנוקדים מספרי רבינו אליעזר פאפו זיע"א "חסד לאלפים" ו"בית תפילה"

הופיע ויצא לאור הספר

דן ידין

על התורה והמועדים
לחשיג בחנויות הספרים המובחרות

